

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES

Digipööre omavalitsustes

01.12.2023

Kalle Toomet
ELVL nõunik

Mis on nutikas ühiskond

Uue tehnoloogia jätkusuutlik ja uuenduslik kasutamine

Parem ressursside kasutamine ja sujuvamad protsessid

Suurem läbipaistvus ja kaasamine

Parem koostöö ja vajadusepõhine väärtuste loomine

Tark omavalitsus

Targa omavalitsuse eesmärgiks on suunata avalikke teenuseid läbi IKT lahenduste, parendamaks jätkusuutlikumat majanduslikku arengut ja elukvaliteeti.

Kohalik omavalitsus ja selle allasutused vajavad kaalutletud otsuste tegemisel täpset ja ajakohast infot oma haldusalal toimuva kohta, mis on vajalik pakkumaks kodanikele paremaid avalikke teenuseid ja tagada piirkondade konkurentsivõime.

GIS aitab, toetab ja lihtsustab teenuste kättesaadavust.

Mida tähendab digipööre kitsamas mõistes?

Digipööre – valdkonna strateegiliste äriliste eesmärkide saavutamist toetav, efektiivselt juhitud, tulemuspõhine ning selgelt mõõdetav **tegevusplaan** selleks, et:

- võtta kasutusele innovatiivseid lahendusi ning parandada avalike teenuste kättesaadavust ja tõhusust
- digitaalsete lahenduste abil realiseerida kasutajate jaoks avaliku sektori võimekuste ja võimaluste potentsiaal ning
- luua kasutajakeskses suhtluses maksimaalset väärtust heade teenuste arendamiseks

Oluline on just kasutajakeskne vaade ehk kodanikule võimalikult mugav ja vähese ajakuluga teenus

KOV digipöörde eesmärk

Keskne eesmärk on tagada elanike heaolu parimatel tingimustel

Digilahendused,

- loovad uusi võimalusi ja soodustavad usaldusväärse tehnoloogia arengut,
- edendavad avatud ja demokraatliku ühiskonna kujunemist,
- elavdavad majandust ja toetavad selle jätkusuutlikkust,
- aitavad võidelda kliimamuutuste vastu ja viia ellu rohepöörde.

Esmane ülesanne

Aastaks 2025 peavad olema käivitatud esmased tegevused ja välja töötatud **konkreetne tegevusplaan digipöörde suundade lõikes**, et liikuda KOV-ides mõtteviisi muutuse poole:

- Avalike teenuste kasutajakeskus
- Andmepõhisus
- Kübeturvalisuse tagamine

Kas omavalitsuste digipööre on hädavajalik ja möödapääsmatu?

- Omavalitsustes IT-teenuste vallas täna rahuldav olukord, ent üleüldine pilt näitab, et hädavajalik on omavalitsuste IT teenuste juhtimisega seotud kompetentse oluliselt tugevdada.
- IT-teenuste juhtimine peab muutuma ühtlaselt tugevaks ja katma kõiki omavalitsusi kõikides teenusvaldkondades.
- Omavalitsused vajavad kiiresti digipööret ja just infoturbe seisukohast on see täna kriitilise tähtsusega

Digitaalne avalik haldus ja digitaliseerimine

Avalik haldus

E-halduse arendamise eesmärk on luua tugev e-haldussüsteem

- digipööre võimaldab pakkuda kiiremaid, odavamaid ja paremaid teenuseid.
- E-haldusega paraneb tõhusus ning suureneb kasutajasõbralikkus ja juurdepääsetavus
- aitab edendada eetilisi tavasid ja vähendada korrupsiooniohtu.

E-halduse tulemuslikkus sõltub suurel määral koostööst riigiga, mis eeldab haldusprotsesside üldist lihtsustamist kõigis teenus valdkondades, et vastata kodanike vajadustele.

Digitaliseerimine

- Omavalitsus- ja digitaliseerimispoliitikas tuleb määratleda nii riiklikud kui ka kohalikud kohustused ja eesmärgid.
- Valla või linna oskusi ja ressursikasutust saab tugevdada eelkõige omavahelise koostöö kasvatamisega, kuid samas peavad säilitama piisava omateadmise digitaliseerimise ja infohalduse küsimustes, et saaksid arendada oma teenuseid ja asjaajamist sel viisil, mida omavalitsus peab oluliseks.
- Digitaliseerimine annab kohalikule omavalitsusele häid võimalusi oma teenuseid tõhustada ja oma tegevust elanike vajaduste paremaks rahuldamiseks arendada.
- Infohalduses ja digitaliseerimises on hädavajalik korrektse, ajakohase ja vajaliku info ning teabe täiendamiseks.
- Teadmiste arendamine võimaldab ka paremat teadmispõhist juhtimist.

ELVL - ile digipöördeks rahastuse saamise eellugu

- Riigieelarve läbirääkimiste üks teema on olnud rahastusskeemi loomine digivaldkonna KOVide ülesteks tegevusteks.
- Koostöös RMiga oleme saavutanud selle, et **ELVL on eraldi elluviija** MKMi poolt rakendatavas valdkondlike digipöörete struktuurivahendite toetusmeetmes.
- 2023 sügisel allkirjastas IT minister käskkirja, mille kohaselt eraldatakse **ELVLile 729 618 eurot 2023-2024 aastaks** KOV digipööorde plaani elluviimiseks.

ELVL KOONDHINNANGUD TEGEVUS SUUNDADE LÕIKES

ÜLDINE VÕIMEKUS	Koostatud KOV infosüsteemide analüüs, millest järeldub, et ökosüsteem on aastakümneid teatud kindlal viisil toimides jõudnud ummikusse. Väljakutseks on jätkusuutliku mudeli leidmine infosüsteemide pakkumiseks ja haldamiseks ning mõtteviisi muutus KOV juhtkonnas. Koostatakse uus KOV IKT arengukava.
TEENUSE JUHTIMINE	KOVidel puudub enamasti ülevaade pakutavatest teenustest. Ametnike ega lõppkasutajate rahulolu teenustega reeglina ei mõõdetata. Puudub kasutajakeskne vaade teenustele. Teenuste juhtimisega seotud kompetentsid on KOV-ides madalad, kontroll teenuste üle puudub. Vajalik on tõsta olulisel määral KOV teenusjuhtimise võimekust.
KESTLIKKUS	Kestlikkuse teema vajab mõtestamist ja tuge KOVide vaatest. Ringmajanduse osas toimib osadel KOVidel riistvara taaskasutus (nt ametiasutuste arvutid antakse koolidele).
ANDMED	Avaandmed ja andmehaldus ei ole KOVide jaoks prioriteetne. Enamik sellega süsteemselt ei tegele. Digipöörde raames on kavas valdkonda keskselt toetada esmalt avaandmete avaldamisega.
KÜBER- TURVALISUS	KOVid ei mõista infoturbe olemust ja vajalikkust, seda peetakse tehniliseks mitte organisatoorseks probleemiks. KOVid on ISKEt vaevaliselt rakendanud. Digipöörde käigus pakutakse väikestele ja keskmistele KOVidele tuge EITSi rakendamisel. KOVides kasutatavad standardlahenduste puhul on lepingutes turbenõuded määratletud, kuid KOVidel puudub pädevus ja ressursid seda kontrollida.
ARHITEKTUUR	ELVL kesksete toodete liikumine pilvearhitektuurile (nt Anna Teada ja Omavalitsuste portaal). Kuna KOVidel kasutusel palju erasektori standardlahendusi, ei ole nende arendamisel lähtutud riigi ristfunktsionaalsetest ja tulevikuarhitektuuri suundadest. Arhitektuuri suund vajab lahti mõtestamist ja eesmärgistamist KOVide vaatest.

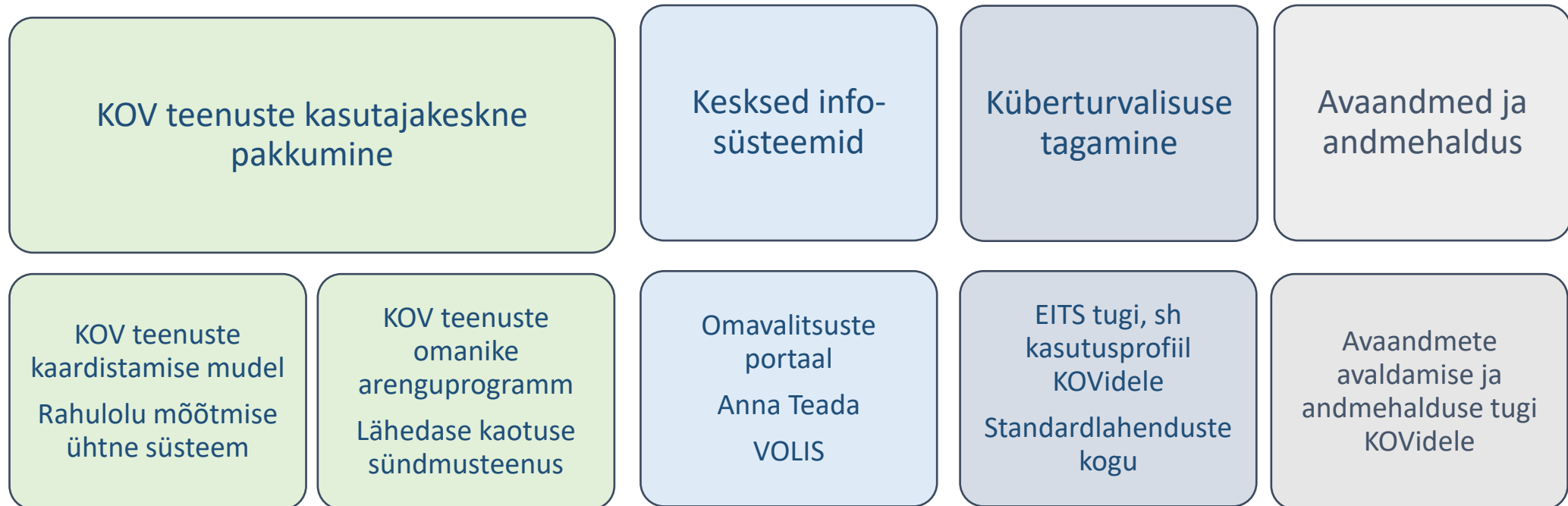
Digipöörde tegevused

Tegevused	Eelarve (EUR)
KOV istungite ja koosolekute digilahendus	306 931
Küberturvalisuse tagamise tugi KOVidele	121 226
KOV teenuste omanike arenguprogramm (koolitused)	100 000
KOV digivaldkonna kogukonna tugevdamine	12 000
KOV avalike teenuste kaardistamise mudel ja ühtne kasutajate rahulolu mõõtmise süsteem	135 210
Avaandmete avaldamise ja andmehalduse tugi KOVidele	50 562

ELVL korraldab jaanuaris 2024 eraldi infopäeva digipöörde tegevuste tutvustamiseks KOVidele.

ELVL koordineeritavad KOV digipöörde tegevussuunad

Esmalt on ette võetud neli suunda – **teenused, küberturvalisus, andmed ja olemasolevate kesksete platvormide arendamine**

KOV digivaldkonna kogukonna tugevdamine

„Kui sa tahad
minna kiiresti,
mine üksi.
Kui sa tahad
jõuda kaugemale,
mine koos“

-Aafrika vanasõna-

A hand is shown in the upper left, carefully balancing a smooth, dark grey rock on top of a stack of five other smooth, rounded stones of various colors (brown, grey, and reddish-brown). The stack is built on a beach of small pebbles. The background is a soft-focus view of the ocean under a clear sky.

Kokkuvõtteks

Targa omavalitsuse IT tehnoloogiad ja digipöörde lahendused sõltuvad eelkõige meist endast .

Koostöös heade koostööpartnerite, GIS tehnoloogia ning läbi erinevate IT lahenduste suudame leida parimad lahendused jätkusuutlikuma teenuste osutamiseks ja elukvaliteedi parandamiseks.

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES

Täna kuulamast!